

027-1

1915 MKL 21
Pestmegyei Hírlap

4

244

PEST
MEGYEI

Hi

Figyelmünk perifériáján?

A könyvtár hatása az olvasóra

A Csepel Autógyár szak-szervezeti könyvtára nyilvános közkönyvtár, ami azt jelenti, hogy bárki — függetlenül attól, hogy a gyárban dolgozik-e — betérhet, leülhet, elolvashatja kedvenc újságjait, folyóiratait, szabadon böngészhet a könyvek között.

Természetesen gyakran bejönnek a könyvtárba a fiatalok is. Munkatársaimmal megfigyeltük, hogy különösen így van ez olyan napokon, amikor a művelődési házban mozielőadás van. Ezek a — megítélésünk szerint — 16—17 éves fiatalok sajátos módon egyenesen a *gyermekrészt*be mennek, és otthonosan letelepednek a folyóiratállvány előtt. Mindennek eddig tulajdonképpen örülnünk kell, illetve örülni kellene, elgondolkoztató viszont az, hogy a *Pajtás* című gyermeklap folytatásos képregényeit olvassák.

Az első ráhatások

Munkatársaimmal eltűnődünk és ilyen kérdések fogalmazódtak meg bennünk: *Miért nem a felnőttrészt keresik föl? Miért nem a Magyar Ifjúságot, az Ifjúsági Magazint, vagy éppen a Deltát olvassák?*

Nem hagytak nyugodni ezek a kérdőjelek, egy alkalommal közénk ültém beszélgetni. Elmondták, hogy *segédmunkások* az autógyárban. Ismerik az említett lapokat is, de azok számukra *nem elég érdekesek*. Ezt a sommás ítéletet meglehetősen bizonytalanul formálták meg, *különb*ben is kezdődik a mozi, mondták és gyorsan föl is kerekedtek.

Nemrégiben az ifjúságpolitikai határozat helyi végrehajtásáról szóló egyik beszámolóban olvastam: *„Az ifjúság nevelésének ráhatási oldala biztosított...”*

Érdemes eltűnődni rajta: milyen hatás érheti ezeket a munkásfiatalkat, ha két-három évvel az általános iskola befejezése után még mindig csak a *Pajtást* olvassák, abból is csak a képregényt?

Később fiatal könyvtárlátogatóink közül egyet-kettőt fölfedeztem a *dolgozók általános iskolája* 7. és 8. osztályosai között. Most már értetem, miért a *Pajtást* olvasták. És lám, az a bizonyos ráhatási oldal mégis csak *hat*.

Mit tehet, ha könyvtáros?

Munkatársaimmal megbeszéltük: ha a felnőtt könyvtár részleg minden folyóiratát nem is költöztethetjük át, néhány „felnőtt” lap régebbi évfolyamát a gyermekrésztleg folyóiratállványán fogjuk tárolni. Hátha ezek a fiúk a *Pajtás*on kívül néha még az *Élet és Tudomány*ba is belenéznek.

Es belenéznek!

De mit tehet még az ember értük, ha könyvtáros? Megkértük a dolgozók iskolájában a tanárokat: próbáljanak ők is beszélni a fiúkkal, hogy *iratkozzanak be a könyvtárba*. A tanárok ezt megígérték, de hozzáfűzték, hogy egyelőre annak örülnének a legjobban, ha ezek a tanítványaik *minél előbb befejeznék* korábban félbehagyott általános iskolai tanulmányaikat. *Ami persze, nem zárja ki a könyvtári tagságot*. Beszéltünk az üzemben is néhány művezetővel. Lehet, sőt valószínű, hogy csupán balszerencsénk volt. Mindegyikük azt mondta: örül, ha a munkát meg tudja szervezni, nemhogy még a segédmunkások magáméletével is foglalkozzon.

Az az érzésem, hogy ezek a 8. osztályt be nem fejezett, vagy az általános iskolát éppenhogy elvégzett, szakma

nélküli munkásfiatalkok valahogyan — a dolgozók általános iskoláját kivéve — kissé a *figyelmünk perifériájára* szorultak.

Megvallom, magam is szívesebben beszélgetek azzal a fiatal *szakmunkás* ismerőssel, aki azt tervezi, hogy az érettségi kihagyásával egyetemre jelentkezik. Mindig azt hittem, technikusai képessége van, és beszélgetéseink során derült ki, hogy „csak” szakmunkás. Szépirodalmat ritkán olvas ugyan, de nem kevesebbet kíván tőlem, mint hogy *száz új könyv közül válasszam ki számára azt az egyet, amit leginkább érdemes elolvasni*.

Ha tanácsot kapnak

A könyvtáros annyi olvasójára tud hatni, ahánnyal ilyen személyes jó ismerősi viszonyt tud kialakítani. A fiatalok *különb*ösen *hálásak*, ha meghallgatjuk őket és tanácsokat kapnak. Ahhoz, hogy sokukkal alakítsunk ki ilyen kapcsolatot, sajnos, kevesen vagyunk könyvtárosok. A nagy forgalom miatt azoknak is csak egy *töredékével* tudunk céltudatosan foglalkozni — érdeklődésüket irányítani.

Nemegyszer tapasztaltam, milyen jóleső érzést kelt egy-egy fiatalban, ha újabb látogatása során föl tudom venni vele a két héttel, egy hónappal azelőtt folytatott beszélgetés fonalát. *De hányval tudom ezt megtenni?* Ha az üzemben vagy az utcán találkozunk vele, biztosan nem jutna eszembe semmi. Most is csak a könyvtári környezet és a visszahozott könyv hozza működésbe memóriámat...

Adonyi Máté György
könyvtáros